

Wederhoor Amsterdam UMC

Patiënten geven aan het gevoel te hebben dat [...] hen heeft overgehaald ingrepen te doen die zij zelf in eerste instantie niet nodig achtten. Volgens advocaat Johan Oosterhagen is dit met name kwalijk omdat het gaat over een kwetsbare groep mensen die wordt aangemoedigd om vergaande ingrepen te ondergaan.

Gebaseerd op de jarenlange ervaring, zijn medewerkers van het genderteam/KZcG zich zeer doordrongen van de kwetsbare positie van personen die met een hulpvraag naar ons expertisecentrum komen. Zij gaan daarom altijd heel zorgvuldig om met zorgvragers en met hun verzoeken. Dat het overgrote deel van onze zorgvragers tevreden is met het resultaat van de behandeling, betekent niet dat we het ons niet bijzonder aantrekken als er individuele personen zijn die niet tevreden of niet gelukkig zijn met het resultaat van hun behandeling. Hoewel we wegens privacyregels en het medisch beroepsgeheim niet op een individuele casus kunnen ingaan, willen we in algemene zin stellen dat de wens en de tevredenheid van de zorgvrager altijd voorop staat in (het aanbod van) een behandeling.

Hoeveel gezichtsoperaties (FFS) vinden er jaarlijks plaats in het Amsterdam UMC? Graag ontvangen wij een overzicht van het aantal operaties per jaar, sinds het ziekenhuis is gestart met het aanbieden van deze gelaatschirurgie op locatie VUmc.

Jaarlijks worden ongeveer 80 personen geopereerd (FFS). Dit zijn gecombineerde behandelingen, leidend tot ongeveer 270 verrichtingen per jaar.

Bij hoeveel patiënten hebben hersteloperaties plaatsgevonden na de eerste FFS?

Hersteloperaties of revisiechirurgie is een ruim begrip. Deze vraag is te weinig specifiek om dit goed te kunnen beantwoorden.

Zorgaanmelders moeten calamiteiten melden bij de IGJ. Hoe vaak is er een calamiteit gemeld over een FFS-ingreep? Graag ontvangen wij een overzicht van alle FFS-gerelateerde meldingen.

Er zijn geen calamiteiten opgetreden en dus ook geen meldingen bij IGJ gedaan.

Wat voor ervaring is vereist van een zorgverlener om FFS-ingrepen uit te voeren?

Een MKA-chirurg voldoet aan de strenge kwaliteitseisen van de eigen beroepsvereniging waarbij ook de esthetische aangezichtschirurgie is geborgd. Bovendien moeten de medisch specialisten in Amsterdam UMC voldoen aan de strenge kwaliteitseisen van de eigen instelling.

Kwaliteitstandaard somatische genderzorg geeft bovendien aan dat de specialist zich moet hebben bekwaamd in genderzorgverlening.

Is medische noodzaak een vereiste voor het uitvoeren van FFS-operaties? Hoe wordt medische noodzaak voor FFS beoordeeld door het genderteam?

Transgenderzorg van Amsterdam UMC wordt uitgevoerd volgens internationale richtlijnen. Om in aanmerking te komen voor genderbevestigende chirurgie, waarvan

faciale feminiserende chirurgie een onderdeel kan zijn, vindt voorafgaand zorgvuldige multidisciplinaire diagnostiek en indicatiestelling plaats. Er dient sprake te zijn van

aanhoudende genderdysforie en een persoon dient al lange tijd te leven in de passende genderrol. Ook wordt gekeken of de persoon voldoende draagkracht heeft om deze ingreep te ondergaan en of er geen (psychologische) problematiek speelt die interfereert met de genderdysforie of behandelwens. De zorgvrager wordt vooraf ruim geïnformeerd over de operatie, implicaties en mogelijke complicaties.

Voor vergoeding door zorgverzekeraars van faciale feminiserende operaties (FFS) geldt bovendien dat er sprake moet zijn van een passabiliteitstoornis. Deze stoornis uit zich door schrikreacties van derden met als gevolg verbaal en fysiek geweld, discriminatie, sociale ongelijkheid en negatieve gevolgen voor psychosociaal welbevinden van de transgender persoon.

De MKA genderchirurgie is een zorgveld dat, mede door de grote zorgvraag, de afgelopen jaren sterk is ontwikkeld. Wegens de ingrijpende operaties is voortdurend gewerkt aan optimaliseren van het zorgpad en informatievoorziening door onder andere informatieve consulten en informatiefilms.

Volgens patiënten die wij hebben gesproken die FFS hebben ondergaan, voerde [...] operaties uit buiten haar eigen specialisme van MKA-chirurgie. Advocaat Johan Oosterhagen zegt hierover dat dit een vorm van discriminatie is tegenover transgender personen, omdat dit bij andere patiëntengroepen niet een gebruikelijk gang van zaken is.

Er zijn verschillende specialismen die genderbevestigende operaties uitvoeren, o.a. plastische chirurgie, urologie, gynaecologie en MKA-chirurgie. Genderbevestigende faciale chirurgie wordt in binnen het Amsterdam UMC gedaan door de MKA-chirurgie. Een mond-, kaak- en aangezichts chirurg (MKA) heeft een dubbele vooropleiding (tandheelkunde en geneeskunde) gehad en krijgt een uitgebreide opleiding in de chirurgie van het hoofd en de hals waaronder dento-alveolaire chirurgie, orthognatische chirurgie, traumachirurgie, reconstructieve chirurgie, oncologische chirurgie en ook plastische ingrepen in het aangezicht. De combinatie van tandheelkunde en chirurgie maakt de MKA-chirurg geschikt voor het uitvoeren van deze ingrepen.

Van patiënten, en via hun medische dossiers, horen en lezen we dat de medische noodzaak voor FFS vaak ontbreekt. Ook is er niet altijd werkelijk sprake van een passabiliteitsprobleem ervaren door patiënten, maar wordt dit wel zo gecommuniceerd door zorgverleners richting de verzekeraars.

Zie boven. In algemene zin kunnen we stellen dat deze ingreep nooit wordt uitgevoerd als dit niet de uitdrukkelijke wens van de zorgvrager zelf is. Ook de verzekeraar moet hiervoor toestemming geven.